

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznikov, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 229.

V Ljubljani, v soboto 6. oktobra 1894.

Letnik XXII.

Iz delegacij.

Iz Budimpešte 5. oktobra.

Redni vojni budget

Danes je avstrijska delegacija razpravljala o rednem vojnem budgetu. Debata je bila dolga, pa tudi semtrnja zanimiva. Proti budgetu govorili so zopet Mladočehi.

Skoro vsi govorniki so tožili o velicah vedno se množecih bremenih, kateri se pa žal ne dajo pomanjšati. Od vojne uprave ni bilo slišati besede, ki bi v tem oziru dajala kako upanje.

Češčina pri vojaki in razoroženje.

Prvi govornik dr. Brzorad je zopet govoril o češkem državnem pravu, kar mu je pa zabranjeval predsednik, kateri misli, da vojni budget nima nobene zveze z notranjo politiko. Po tem se je ta mladočeški poslanec pritoževal, da se pri vojaki premalo ozira na češčino in se ljudje ponemčujejo. Potem je obžaloval vedno pomnoževanje vojakov v Evropi. Sedem velevalsti ima sedaj 3.400.000 vojakov, ki stanejo na leto 1250 milijonov goldinarjev. Ta bremena se vedno vekšajo. Evropi najboljše moči jemlje vojaščina in tedaj ne more konkurirati z Ameriko. Govorniku se zdi čudno, da bi se ne moglo začeti razoroževanje. Državnik, ki bi imel pogum začeti razoroženje, bi bil velik dobrotnik človeštva.

Dvoboj.

Poslanec Treuenfels pravi, da bode glasoval za budget. Potem pa govori o dvoboju. Tirolska dežela veliko žrtvuje za vojno, ali zaradi tega pa želi, da najsvetejše koristi ne trpe pod vojnimi bremenami. Tukaj gre le za strasti, ne pa za kako nepremišljenost. Stvar se že sistematično razvija in v naši vojni vlada že prepričanje o potrebi dvoboja. Kako vznemirjujočo besedo je izustil o dvoboju deželnoobrambeni minister v državnem zboru. Častnik zgubi svoj čin, ako se v

gotovih slučajih bojevati more. Dvoboj se torej vsiljuje. Dvoboj ni sredstvo, s katerim se opere žaljena čast, kajti mej zmago in pravico ni nobene zveze. Dvoboj ni pameten in praven in nasprotuje državnemu redu, ker z mečem sam išče pravice in tako moti državljanski red. Nasprotuje civilni in vojaški zakonodaji. Katoliška vera dvoboja ne dovoljuje, temveč ga kaznuje z izobčenjem. Dvobojnik se podaja v nevarnost, da umrje brez tolažil svete vere. Naravnost smešno je, da se to imenuje viteško zadoščenje. V današnjih časih je blaginja prebivalstva odvisna od vere. V gorenjih slojih bi morali dajati lepe vzglede, da potem vera pride tudi v nižje sloje in se povrne družbeni mir.

Tudi vojaštvo ne dela prav, da odganja ljudi, ki spoštujejo vero. Kesanje proti Bogu je najboljše jamstvo za zvestobo vladarju. Pokojni nadvojvoda Karol se je bil izjavil, da je dvoboj ostanek iz onega surovega časa, ko se je pravica še delala s pestjo. Dvoboj nasprotuje vsakemu redu in dolžnost države je, da ga odpravi. Dvoboji se tembolj množijo, čim bolj disciplina pojema. Govornik priporoča vojnemu ministru, da naj gleda, da se odpravijo Avstrije nevedne razmere, po katerih se izključijo častniki, ker mu je Bog več, nego neumni predsodek.

Delegata Thurnher in Bazzanella sta se izjavila, da se popolnoma strinjata z nazori, katere je navel gospod Treuenfels gledé dvoboja. Oba želita, da se prepové.

Delegat grof Badeni je tudi priznaval, da dvoboj nasprotuje naukom katoliške cerkve in veljavnim propisom. Misli pa vendar, da se ta stvar ne da kar tako rešiti, temveč se mora pred vsem skrbeti, da se v družbi doseže sprememba nazorov časti in o nje varstvu. Še le potem se bode moglo od vojne zahtevati, da opusti sedanje navade.

Vojni minister je tudi to stvar omenil v svojem govoru. Rekel je pa, da se popolnoma vjema

s tem, kakor se je v tem oziru izjavil deželnoobrambeni minister v državnem zboru. Kar se pa tiče vojaškega kurata Skacela, je pa on že v odseku se izjavil, da ni bil kaznovan in torej tukaj nima o tem nič govoriti.

Razoroženje.

Mladočeh dr. Pacak pravi, da bi on za razoroženje z obema rokama glasoval. To bi bilo glasovanje, katero želi narod. Z vsemi vlastmi smo v prijateljstvu, vendar ta vedna oboroževanja. Razumi to logiko, kdor jo more. Od 1868. leta se je izdalo za vojaštvo nad 3100 milijonov. Davki naraščajo in ž njimi zadolženje kmetijskih posestev. V Avstriji plačujemo na glavo 4 gld. 25 kr. za vojno. 100 milijonov, katere je zahteval minister Bauer, so že izdani, ali še nismo na koncu. Sedanji minister ne more za bodočnost dati nobenih zagotovil, to nas vznemirja. Govornik je zopet izrazil svoje mnenje, da bi razoroženje bilo mogoče jedino le, ako se razruši trodržavna zveza.

Dr. Promber je ugovarjal Pacaku, da Avstrija ne more začeti razoroževanja. Če se razoroževanje začne, je bode Avstrija gotovo z veseljem pozdravila. On ne verjame, da bi zveze še pomnoževale vojna bremena.

Mučenje vojakov.

Več govornikov se je v delegaciji zopet pritoževalo, da se z vojakom grdo ravna. Delegat Pacak se je pritoževal, kako se mučijo češki vojaki. On prosi ministra, da bi se strogo kaznovali tisti, ki mučijo vojake in moštvo naj bi se zagotovilo, da ne bode kaznovano, ako naznani take slučaje. Govornik je priporočal, da bi se premenil vojaški kazenski red.

Tudi poslanec Thurnher se je pritoževal zaradi mučenja vojakov in zaradi prevelikega natezanja njih moči pri manevrih. Temu je pritrdjeval tudi Promber, ki je tudi obžaloval, da se vojakom ne zboljša brana.

LISTEK

Pismo.

Gospod urednik!

Pokojni Dijogen — bogovi naj so mu milostni — uganil je marsikatero neumno ali pa pametno kakor hočete. Znano je o njem, da je po dnevu z lučijo iskal — ljudij, da je Aleksandru, ki mu je ponujal kraljevskih milostij, rekel, naj se umakne, da mu solnce ne zakriva. Manj znano morda je, da je skeptika, dvomečega, ali je sploh kaj gibanja na svetu, pustil stati ter se gibal ročno od njega brez odgovora po cesti naprej; Platonu, učečemu, da je človek „dvonoga žival brez perja“, prinesel je v učilnico oskubljenega petelina kot eksemplar dvo-noge živali brez perja. Mene kot Slovencega zanimalo je posebno to, kako se je Dijogen učil zatajevanja. Da bi se privadil trdosrčnosti ljudij, hodil je po trgu okrog kipov, ter jih prosil milodarov. Bal sem se, da se bo te Dijogenove zatajevalne vaje moral poprijeti tudi poslanec Šuklje, kateri je na potih za dvornosvetniškim sijajem tudi dolgo časa srečaval same neme kipe. Sedaj vendar se mu je izpolnila vroča želja in ko bi bil Prešeren še živ, takoj bi jo zakrožil, kakor nekdanj v spomin Andreja Smoletu:

Ena se tebi je želja spolnila
Dvorni da svetnik si imenovan.

Slovenci imamo sedaj vendar le tudi svojega dvornega svetnika, za sedaj seveda le na papirju z naslovom in značajem. Za denar Slovenci kakor bogat narod itak ne poprašujemo. Mi sicer nimamo vzroka, da bi se posebno veselili Šukljevega odlikovanja, vendar mej brati rečemo, privoščili bi mu bili vsaj oni klin, na katerega je splezal njegov tudi s koalicijsko smolo namazan državnozborni kolega grof Stürgkh. No, kar še ni, to se še lahko zgodi, samo to bi prosili, da to ne gre na račun koristij našega naroda. Čudno se mi zdi, da so nemški listi celo zaradi te mrvice časti in kruha, ki ga je dobil Slovenec kar iz sebe, prav „out of temper“.

Teptane Slovence pa bode tudi v prihodnje s pogumom navdajal pregovor: Nos besoins sont nos forces, potrebe naše to je naša moč!

In potreb nam nedostaja! Taka potreba je prepričanje glede samoslovenskih napisov. Očitno so Vam, gospod urednik, Vaši napredno-narodni prijatelji, da ste glede tega vprašanja mej slovenskimi časniki „sam, tako sam!“ Vi ste na to molčali, jaz bom tudi, ker vem, da je glede tega vprašanja na Vaši strani več kakor dve tretjine ljubljanskih hišnih posestnikov, ki imajo v tem seveda prvo besedo. — Drugi časnikarski tovariš je Vam nasproti povdarjal glede tega vprašanja geslo: Klin s klinom! Ako bi se jaz postavil na to stališče in bi hotel našim razmeram prilagoditi to geslo bi dejal: Klinček s kli-

nom! V takem broju pa bomo maloštevilni Slovenci zmeraj od spodaj kot podlaga tujčevi peti.

Najšumnejši krik za samoslovenske napise glasi se iz „Narodne tiskarne“. Nikar pa ne mislite, da je gospoda v „Narodni Tiskarni“ res tako samoslovenska, ako ji kaže, je tudi samonemška. Evo Vam dokaza: „Narodna Tiskarna“ in Laibach. — Rechnung für P. T. löblichen Verein der Aerzte. — Hier. 500 Stück Visitenrechnung 3 gld. 60 kr. — Društvo zdravnikov v Ljubljani, ki je po večini slovensko, napravlja „Narodna Tiskarna“ račune samonemške!

Seveda napisi in računi, to sta dve stvari!

Kako samoslovenska da je narodno-napredna gospoda v Ljubljani, to pojasnjuje tudi debata, ki se je zadnje dni vršila v narodno-naprednih krogih, namreč, ali naj „Narod“ objavlja po vsaki nemški glediščini predstavi imena onih Slovencev, ki se so je udeležili ali naj jih ne objavlja. Ko bi ti preklicani klerikalci hodili v gledišče, bi bila seveda debata kmalu rešena in sicer tako, da naj se imena objavljajo; ker pa bi narodni naprednjaki le trgali na svojem telesu, zato bomo imenovanega imenika najbrže čakali toliko časa, dokler bo nemško gledišče v Ljubljani.

Taki so ti naši narodno-napredni Samoslovenci v beli Ljubljani.

2/46 M. hr.

Češčina v vojni.

Mladočeški govorniki izjavili so tudi želje, da bi se razširilo področje češčini v vojni. Temu je posebno odločno ugovarjal Promber, kajti s tem bi se zanesel narodnostni razpor v vojno, kar bi bilo v škodo državi. Nemci so seveda govorniku živahno pritrdjevali.

Govor vojnega ministra.

Najprej dokazoval je vojni minister, da so vojne zahteve v Avstriji manjše nego drugod. V Nemčiji imajo v mirnem času 584.452 vojakov, torej 11 odstotkov vsega prebivalstva, v Franciji 564.000 mož, ali 13 odstotkov, v Italiji 278.000 mož ali 9 odstotkov, v Rusiji 907.000 ali 8-7 odstotkov in Avstriji 342.000 mož ali 8-2 odstotkov. V Nemčiji izdajo za vojno v frankih računeno 587 milijonov, t. j. 19-4 odstotkov vseh dohodkov, v Italiji 243 milijonov ali 14-3 odstotkov, v Rusiji 699 milijonov ali 24-1/2 odstotka, v Franciji 635 milijonov ali 18-9 odstotkov in v Avstriji 390 milijonov ali 14-40 odstotkov vseh dohodkov.

Minister se je zopet odločno izrekel, da vojna ne pozna narodnosti in se v tem oziru popolnoma vjema s poslancem Promberom.

Minister navaja v dokaz, da se z vojniki pregrdo ne ravna to, da je število bolnih pri vojakihi od 1888 pod 5‰. Kar se pa tiče daljšega popolnjenja oboroževanja, on ne more ničesa povedati, kajti, mnogo je odvisno od dogodkov, iznajdb in političnega položaja. Kar se tiče grdega ravnanja častnikov z vojniki, je minister obljubil, da bo o tej stvari dal poizvedovat. Minister misli, da tudi pri sedanjem kazenskem in disciplinarnem redu podložnih najde varstvo proti višjim. Tudi na več drugih stvari je dal še minister pojasniti. Posebno novega seveda ni povedal, ker je poprej o odseku že dajal obširna pojasnila.

Vojaška bolnica v Ljubljani.

Pri razpravi o izrednem budgetu je poslanec Klun omenil, da bi bilo potrebno, da se kmalu vojaška bolnica in preskrbovalno skladišče v Ljubljani, ki je sedaj v jedni najživahnějšíh ulic, prestavi iz mesta. Vsprejel se je ves vojaški proračun po nasvetih budgetnega odseka.

Odmevi.

II.

Ker je utihnil radikalnega Ajanta gromoviti glas, lahko končamo s svojimi odmevi, kajti poslušalci se naveličajo tudi najlepše pesmi, če se stokrat zapored ponavlja. In stara je radikalna pesem o »brezdomovincih«, ki so baje zakrivali vso nesrečo slovensko. Pojasniti hočemo le še nekaj trditve, ki so stekle izpod peresa radikalnega tribuna. Pisal je tudi mej drugim: Gospod dr. Fr. Papež je pripeljal do deželno-odbornega kruha jedino le s pomočjo »radikalcev«. Njegov protikandidat je bil g. Žitnik. In g. Povše in drugi hodili so okrog »radikalnih« poslancev, da naj vendar glasujejo za Z., češ, da je ta neomahljiv

Značilno za narodno prepričanje naših naprednjakov je tudi to, da borbo proti mejnarodnemu socialnemu demokratizmu, ki tudi po Slovenskem na vsakem shodu tepta z nogami naše narodne pravice, popolno prepuščajo brezdomovinskim klerikalcem. In kakor da bi jim bilo žal, da so »Delavec« odstranili iz »Narodne Tiskarne«, jeli so iz njega ponatiskovati stvari, katere ne delajo časti inteligenciji »Slov. Naroda«.

Čudno se mi zdi, zakaj niso iz iste številke ponatisnili tudi onih vrstic, ki na laž stavijo trditve »Narodove« gledé pogojev, pod katerimi se je »Delavec« tiskal v »Narodni Tiskarni«. Sapienti sat.

Vse drugače, kakor pri nas, imajo se na Dunaju. Ondi se je nedavno vršil shod društva nemških naravoslovcev in zdravnikov. Mene je posebno osupnila točka dnevnega reda z naslovom: Buffet du 27. Septembre 1894. Vspored te točke je bil tako bogat, da so na mestne stroške pri enem kosilu ti nemški naravoslovci in zdravniki zajedli — 35 tisoč gld.!

Šmentano je bila draga ob tej priliki diagnoza zbranih zdravnikov, najbrže pa so v zvezi s pričujočimi naravoslovci znašli kak nov »bacillus«, če drugod ne, vsaj v izpraznjeni mestni blagajnici. In v dobi vladajoče nemške vede je na novo iznajden »bacillus« mej prijatelji vreden, — 35 tisoč gld.

Živela veda in njeni gojitelji! O—v.

v narodnih vprašanjih. »Narodov« član kar naj bi bil vprašal svojega najboljšega prijatelja gospoda Ivana Tavčarja, predno je zasadil svoje pero. Ta bi mu bil razodel, kar je vedela vsa zbornica in so znali statisti za kulisami, da so radikalci imeli svojega kandidata, za katerega so oddali tudi vse svoje glasove, in da je torej g. dr. Fr. Papež prišel v deželni odbor brez vsake pomoči radikalnih poslancev. In le radikalnemu kandidatu je bil g. Z. protikandidat, ker je klub konservativnonarodnih poslancev isti večer pred volitvijo soglasno sklenil, da odda svoje glasove le jednemu izmed svoje srede. Ko pa je pred volitvijo g. dr. Fr. Papež izjavil, da vstopi v njihov klub, glasovali so zanj. G. Povše nas je te dni pismeno pooblastil, izjaviti v njegovem imenu, da »ni kar nič hodil okrog radikalcev, najmanj, da bi govoril proti g. dr. P., češ, da ni naroden. In kako bi bil mogel to trditi, ko je bil g. dr. P. takrat predsednik pravnemu društvu, v katerem sedé radikalci dr. Tavčar in drugi.« To smemo radikalni gospodi povedati naravnost, da bi se takoj izprva konservativni poslanci ne bili pomišljali glasovati za gosp. dr. Fr. P., ko bi bil ta član njihovega kluba, in so se odločili zanj ker je izjavil, da k njim pristopi. To je istina, vse drugo »prazne marnje.«

Konečno moramo še enkrat »Narodu« in njegovim patronom poklicati v spomin I. slov. katol. shod, katerega je »Narodov« član kar menda prespal. Ta shod je mejnik, kjer sta se ločili slovenski stranki; resolucije tega shoda so obsežen program, ki si ga je načrtala konservativnonarodna stranka. Načela, izražena na tem shodu, zagovarjala bode vedno in povsod. Izjavili smo že večkrat, da resolucijam I. slov. katol. shoda ne prisvajamo nezmožljivosti in ne trdimo, da bi se ta ali ona resolucija ne mogla jasnejše in primernejše izraziti, toda načela ondi izražena so načela krščanska, po katerih so delovali najboljši slovenski možje in morajo ostati podlaga ter merilo tudi narodni politiki. Le na tej podlagi je mogoč razgovor o taktiki za bližnjo bodočnost, po teh načelih je mogoča sprava, sicer — nikdar.

V Italiji se jasni.

Razni so vzroki, vsled katerih je Italija prišla na rob gospodarskega in moralnega propada. Neznosni davki tarejo ljudstvo, nevednost in zdívanost se širi med prostaki. Duhovščina večinoma le od strani opazuje žalostno stanje svojega naroda. Na katoliških shodih se zbirajo generali brez vojakov, ker ni še prodrla v maso naroda prava zavest in ker tudi v višjih krogih nedostaja navdušenja za dobro stvar. So posamezniki med razumništvom, možje navdušeni za lepo in blago, goreči za blagor svojih rojakov, toda glas njihov ne odmeva dovolj krepko in trajno v javnosti; najslabše v tem oziru je v južni Italiji, najboljše v beneški okolici.

Veselo znamenje boljše prihodnosti je, da se zbirajo možje, da raste pogum in prodira katoliška zavest. Boljši krogi uvidevajo, da bi pasivna politika s časom utegnila neizmerno škoditi, da se bližajo časi, ko bodo dobri lajki skupno z unetim duhovniki morali stopiti na javni oder, približati se ljudstvu, ki je v jedru še dobro, sicer ostanejo voditelji brez armade.

To prepričanje so izražali mnogi govorniki na 12. katoliškem shodu, ki se je v septembru vršil v Paviji. Skof Baudi je pozivljaj duhovnike, naj gredo iz zakristij ter z lajki stopijo v boj za dobro stvar. Skof Riboldi je priporočal vzajemnost med katoliki raznih stanov, posebno pa medsebojno zaupanje med lajki in duhovniki.

Odvetnik Paganuzzi, jeden najdelavnejših katoliških voditeljev, je odločno pobijal očitjanje, da lajki (laici militanti) ne poslušajo svojih škofov. Vrednik lista »Eco d' Italia« je grajal malomarnost in popustljivost italijanske duhovščine ter priporočal, naj podpirajo in razširjajo katoliške časopise. V javnih sejah so govorniki naštevati in pojašnjevati vzroke socialne bede, le škoda, da govorniki bolj skrbé za lepo, uglajeno besedo, kakor za prepričevalne dokaze.

Sv. oče so s posebnim pismom veselo pozdravili ta shod ter označili nalogo, s katero naj se v prvi vrsti pečajo, rekoč:

»Pred vsem skrbite, da se združite in organizujete, da se zblížajo v tesno zvezo vsa katoliška društva v Italiji.«

Nujna potreba pa je, da pospešujete koristi delavcev in poljedelcev, ker le tako je mogoče zmanjšati med stanovi sovraštvo in prepire, ki nas navdajajo skrbjo in strahom.«

Važna točka obravnav je bilo socialno vprašanje, o katerem so je pečal drugi odsek. Skof fije-zolski je označil socialistično gibanje v Italiji, rekoč, da takozvani vednostni socializem ni domača rastlina in tudi ne razširjena; »toda v Italiji je oni sentimentalni, jako razširjeni socializem, ki obstaja v slepi veri v posamezne voditelje ter se hrani ob ljudski revščini. Državni zakoni ne pomagajo in ne zatro socializma, socialni zakoni so pomanjkljivi. Pamet in zgodovina učita, da le pravo versko prepričanje more preprečiti popolni propad človeške družbe.«

Mnogo se je govorilo o delavskih zbornicah. Ker pa italijanski politiki še niso na čistem glede socialnega vprašanja, upirajo se mnogi vpeljavi delavskih zbornic, češ, da so iznajdba socialnih demokratov. Delavske zbornice so dobra, a ne še razvita misel, brezboštvo so le zasejali v te naprave.

Profesor Rossi je naravnost trdil, da so socialni demokratje zato dobili v roke vodstvo teh zbornic, ker se niso ganili katoliki. Izdelali so tudi pravila za kmetiška društva, zahtevali nedeljsko posvečevanje in prostost krščanskega poduka v šolah.

Znani govornik Zocchi je govoril o »papežu in Italiji« ter rekel mej drugim: »Tisti, ki so l. 1870. za papeža namesto pravice kovali garancijski zakon, iščejo sedaj varstva pri papežu in cerkvi. Spominjal je s tem na Crispijev govor v Napolju. S kratka: Začeli so se gibati tudi v Italiji, boljši življi se dvigajo na površje, duhovi se ločijo, zrak se čisti, nebo se jasni. △

Shod Koroških slovenskih posojilnic.

S Koroškega, 4. okt.

Slavno načelnštvo »Zveze slovenskih posojilnic v Celju«, sklicalo je za dan 3. oktobra t. l. v Celovcu shod zastopnikov slovenskih posojilnic koroških in narodnjakov, ki se zanimajo za posojilniške zadeve, da se tam poučé o posojilniških zadevah. Zbralo se je nad 50 udeležencev in bilé so zastopane malone vse koroške posojilnice. Navzoči so pazno sledili zanimivim in važnim razpravam, katere so trajale nad 4 ure. Zborovanje je vodil gospod drž. in dež. poslanec Miha Vošnjak, navzoča sta tudi bila tajnika celjske in mariborske posojilnice gg. Lončar in Simon.

G. Vošnjak s pristrčnimi besedami pozdravlja navzoče, zlasti gg. duhovnike ter poudarja: Ko bi ne bili delali vedno vzajemno in zastopno z duhovniki, ne bili bi dosegli lepih uspehov, kakeršnih se veselimo sedaj. Posojilnice na slov. Koroškem so se nepričakovano lepo razvile, njih napredek je sijajnejši, kakor v drugih kronovinah. Potem omenja, zakaj se je sklical današnji shod in obširneje razpravlja o obligatorični reviziji in dotičnih predlogih in obravnavah državnega zbora. Zlasti poudarja veliko važnost natančne revizije za stalni napredek in redno ter uspešno poslovanje posojilnic. Tiste posojilnice ki so pri »zvezi« naj se pregledujejo in nadzorujejo od zvezinega, druge pa, ki zvezi nočejo pristopiti, od državnega nadzornika. — Koroške slov. posojilnice so vse pristopile »Zvezi«. H koncu omenja g. govornik tudi lepega razvitka in napredka slovenskih posojilnic. Ko je on stopil prvič na njih čelo, bilo jih je 7, sedaj pa 67!

G. tajnik Lončar govoril je na to obširneje o dolžnih pismih, menjicah itd. Istotako je gospod Simon strokovno razpravljaj razne stvari, ki se tičejo poslovanja posojilnic. Pri posameznih točkah razvil se je deloma prav živahen razgovor, stavila se razna vprašanja, odgovarjalo se je, pojasnovalo itd. Ves razgovor pričal je, kako se naši rodoljubi, tudi kmetje, zanimajo za posojilnice in iščejo potrebnega nauka! Preobširno bi bilo popisovati vso obširno razpravo, rečeno naj zadostuje!

Želeli bi si pa bili, da bi se tega shoda udeležil tudi kak nasprotnik našega shoda. Mislim, da bi se naveličal še kedaj govoriti o »neumnem« kmetu in spoznal bi, ako mu pri vednem čitanju liberalnih laži-listov, pamet ni že popolnoma šla — rakom žvižgat, kako prazna je tista fraza o tujih »hujskačih« na Koroškem. Kmetje, priprosti slov. koroški kmetje so se zbrali, da se tu poučé, a iz njihovih govorov si spoznal, da pojmiyo dobro

možljive denarne stvari, o katerih marsikateri preglasni liberalni kričar nima nobenega pojma!

Zelimo le, da shod obrodi prav mnogo sadu, da se tu dani tehtni in važni nauki skrbno uvažujejo in pripomorejo k temu, da se koroške slovenske posojilnice, katerih štejemo že 18, čim bolj utrdé in spopolnijo! Dal Bog!

R.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. oktobra.

Zapadnogališka kmetijska zveza ima dne 18. t. m. shod v Novem Soču. Na tem shodu se bode posvetovalo o premeni sedanjega volilnega reda. Kmetje bajé želé, da se odpravijo volitve po volilnih možeh za deželni in državni zbor. Upajo, da potem ne pride toliko plemenitašev v zbor, ker bode vplivanje na volitve nekoliko težavneje.

Za nemški dom v Prostejervem se je dne 4. t. m. položil temeljni kamen. Ta dom ima namen, propadajočemu prostejevskemu nemštvu zopet pomagati na noge. Zajiček je govoril slavnostni govor in naglašal, da bode ta dom zavetišče nemške moči in nemškega mišljenja. Pri tej slavnosti je bilo zbrano vse prostejevsko nemštvo in še od drugod je prišlo mnogo somišljenikov. To je pač čisto naravno, ali nekaj drugega je pa vsekako malo čudno. Nemški listi pišejo, da so se slavnosti udeležili tudi načelniki političnih oblastev in tamošnjega vojaštva. Slavnost je vsekako imela nekoliko politični značaj in bi se je torej vojaki ne smeli udeležiti. Češko prebivalstvo pa gotovo zaradi tega ne bode dobilo večjega zaupanja v politična oblastva, ako se udeležujejo tasih slavnostij. Pod koalicijsko vlado, ki hoče le narodni mir, je pač tako postopanje oblastev težko umljivo.

Cerkvene predloge v ogerski zbornici. Pri daljši razpravi sta se predčera rumunska pravoslavna škofa Metianu in Popea izrekla proti vladni predlogi o svobodnem bogoslužju, ker bi bilo v škodo njih cerkvi. Učni minister Eötvös je pa trdil, da ta predloga izvira iz časovnega duha in je pridobitev liberalizma, kateremu se ne bode mogla upirati nobena vlada. Celo trdil je, da so načela za vladne predloge vzeta iz katoliške vere, katera je vedno varovala osebno svobodo. Nadalje je rekel, da se sedanji čas napredka ne sme smatrati za tako slabega. Ves njegov govor je bil dolga vrsta zavijanj. — Grof Stefan Szapary je zoper predloge, ker noče, da se vzakoni brezverstvo. Grof Emerih Szechenyi se je izrekel proti predlogi. Grof Keglevich, kateri se je odlikoval že s svojim potegovanjem za civilni zakon, je seveda zagovarjal predlogo. Po njegovem mnenju se tudi še ne sme smatrati za brezverca, ako kdo ne pripada h kateri priznani veri. Včera je bila zopet seja in glasovanje.

Rusofil v Bolgariji. Dunajski „Vaterland“ ima dopisnika v Plovdivu, ki mu precej zanesljivo poročila pošilja o razmerah v Bolgariji. Ta dopisnik piše, da ni prevelike važnosti pripisovati bolgarskemu rusofilstvu. To so ljudje, ki pač gojé ideale, toda zaradi tega političnih ozirrov ne puščajo iz vida. To izobraženi možje vedo, koliko je Bolgarija navezana na vlasti zlasti, pa na Avstrijo. Zaradi tega ni treba se nikomur ničesa bati, če rusofili simpatizujejo za Rusijo, ker to so te simpatije brez pomena. Sicer pa ta dopisnik misli, da se bodo stranke nekoliko preosnovale, ko se snide sobranje. Časi so za Bolgarijo minoli, ko so se stranke razdeljevale in imenovalé po osebah, sedaj že odločujejo načela. Priistaši Stambolova, katerih pa ni veliko, bi radi južnobolgarske unijoniste razkričali za nevarne rusofile, ker pa ni res in tako zatiranje izvira le iz strankarskega nasprotstva.

Ruščina v Bolgariji. Z začetkom novega šolskega leta se baje uvede ruščina kot obvezen predmet na srednjih šolah v Bolgariji. Sicer se je pa na večini srednjih šol že sedaj učila ruščina, le na nekaterih se je bila zamenila z nemščino, zlasti ob Dunavi, kjer je prebivalstvo želelo učenja nemščine, ko po Dunavi čisto prihajajo nemški trgovci, dočim je trgovina z Rusijo le slaba.

Sodnijske reforme v Italiji. Italijanska vlada je sklenila reorganizovati precej sedanja sodišča. Pri mnogih sodiščih, ki nimajo dosti dela, se bode število uradnikov pomanjšalo, pri drugih pomnožilo. Nekatera sodišča se pa bodo odpravila. Pred vsem se bode gledalo, da se pri teh reformah kaj prištedi.

Bismarck in Poljaki. „Czas“ omenja, da je leta 1864 Bismarck se pogajal s pokojnim knezom

Ladislavom Czartoryskim in temu obetal neodvisno Poljsko, obstoječo iz več vojvodstev. Poljaki so pa tedaj to ponudbo odklonili. Bismarck torej dobro vé, da Poljaki ne gojé kacih fantastičnih puntarskih teženj. Bismarck torej proti Poljakom zabavlja, dobro vedóč, da njegova očitanja niso utemeljena.

Volitve v Norvegti se za radikale ne vrše tako ugodno, kakor so pričakovali. Večino bodo v parlamentu pač imeli, ali jim gre za dvetretjinsko večino, ker drugače ne morejo preminjati ustave. Da bi pa tako večino dobili, je pa že sedaj jako dvomljivo, če tudi še niso volitve končane. Zveza s socijalnimi demokrati radikalcem tudi ni dosti koristila.

Madagaskar. Francozi že resno mislijo na vojsko na Madagaskaru. Ako francoski odposlanec se ne pogodi, bode takoj se začelo vojevanje. Načrti so že napravljeni. Odpošlje se na Madagaskar cela divizija. Stroški so preračunjeni na 50 milijonov frankov, ali bodo najbrž še večji. Bojevanje bode zaradi slabih cest pač jako težavno. Posebno bode težko vojske preskrbovati z živežem in streljivom.

Angleški ministerski svet se je posvetoval o vzhodnoazijskih stvareh. Angleške koristi v Vzhodni Aziji so v veliki nevarnosti. Sklenilo se je takoj odposlati v Indijo in Vzhodno Azijo 6000 vojakov v varstvo evropski trgovini po pogodbah odprtih pristanišč. Sedaj ima Anglija v vzhodni Aziji premalo vojakov, da bi mogla braniti svoje koristi. Ko se odpeljejo angleški vojaki v Kitaj, nastane vprašanje, kaj storé še druge velevlasti. Kdo ve, če tudi Rusija in Francija v kratkem tudi ne odpošljeta tja nekaj vojakov. S tem pa stvari le bolj zamotane postajajo. Naposled bodo pri sklepanju miru zopet hotele govoriti evropske velevlasti.

Razgled po slovanskem svetu.

Nemci proti poznanjskim Poljakom.

Stari Bismarck noče mirovati! Hoče pokazati celemu svetu, pa tudi nemškemu cesarju, da nanj ne vpliva starost, da mu je sicer sklonila vrat, pa da mu ostaja njegov duh vedno čvrst in mlad; pokazati hoče, da zna njegova desnica še vedno dobro mahati s sabljo, da zna i v pokoju vladati ter razjarjati Nemce na vojsko zoper celi svet!

S svojo energično besedo je naščuval nemške podložnike na pičlo krdelec revnih Poznanjcev, ki so le take životarili pod ljudoljubno (!) nemško vlado, nimajoč niti svojih poljskih šol, niti svojih uradov. Ubogi Poznanjci so bili ponemčevani in sicer po dobro preudarjenem, korak za korakom neogibno postopajočem sestavu. Na take si Bismarck še upa; na take vklejene reveže, katerim ni ostalo iz velike domovine nič, kakor materinski jezik in vedna pokroviteljica poljskega ljudstva: katoliška vera.

Nemški, liberalni, svobodomiselní, filozofični, vzvišeni in plemeniti narod itd. — kakor se povsodi in vselej Nemci nazivljajo in bahajo — bi se bil skoro vrgel na Poznanjce, kateri nočejo pripoznati nemške, jim tako koristne kulture, kateri se nočejo odreči rojstnega jezika in vere, kateri se dobro počutijo v rojstni, po očetih podedovani domovini ter nočejo pritrditi, da je bila zemlja, katero so cela stoletja oživljale le slovanske pesmi, da je bila, je in bo vselej po pravici le nemška!

Pa nemški cesar, boječ se, da ne bi se narod odvrnil od njega, druží se z njim, pa ne iz ljubezni, marveč iz previdnosti; noče mu biti nasproten; noče, da bi se zdelo, da ne brani nemških koristij in govori v Toruni besede, ki padajo težko na prsa stisnjenih Poljakov.

Bismarku je šlo ponemčevanje poznanjske dežele prepočasno, hotel je vse najedenkrat storiti; vsaj se morajo v dobi para in elektrike udati i milijoni narodov hitremu naporu posameznika; voda mora teči navzgori, vrabec mora peti kakor slavček, po volji posameznikovi se mora ravnati celo narava.

Zato je založil posebni fond v naseljevanje nemških demorodcev. Tisočerm Poljakom se je dokazovalo, da ni Poznanjsko njihovo domovje, če prav so imeli tam hiše, zemljišča, obrti; Nemci so jih trumoma podili iz zemlje.

To se je godilo v začetku let osemdesetih. Takrat je sicer že vladal trijalizem, pa Nemci so vendar-le še mislili, da si Rusijo zase pridobijo in spriznijo; zato je začel Bismarck dušiti Poljake.

Pa Rusija se mu ni usedla na limanice; Nemčija je morala biti zadovoljna in še hvaležna, da gre z njo pohlevna sestra Avstrija, čeprav je že marsikatero grenko od Nemčije pokrila.

Pri nas na Avstrijskem so ščuvali proti Rusiji vedno židje, ker jih je Rusija spodila; uprav tako gališki Poljaki, katerim je pri vsem zvezda voditeljica le sovraštvo zoper Rusijo; tudi Mažari sovražijo Ruse, ker jim ne morejo pozabiti leta 1848. in se udeležujejo vsega, kar more Rusiji škoditi, čeprav potem cela država trpi škodo. Tudi Nemčija je nameravala pokazati, da se zna nevarno jeziti na Rusijo, odrekla ji je zaupanje, hoteč jo finančno uničiti ter je vrgla nekaj drobtin Poljakom poznanjskim. Imela se je namreč organizovati Poznanjska kot neka naravna vojaška meja proti Rusiji, v Poljaki se je imelo vzbuditi narodno sovraštvo proti Rusom; Slovanstvo se je imelo razdražiti proti Slovanstvu le v prid nemškega protestantizma in poljskega židovstva.

Poljsko ljudstvo je bilo cesarju Viljemu zelo hvaležno za oni grizljaj privoščene prostosti. Vsaj je slišalo takrat prvič poljske pridigarje v svojih cerkvah, poljske učitelje v šolah, dobilo je i svoje zastopnike v državnem zboru. Tudi drugi Poljaki so začeli simpatizovati z Viljemom in Nemčijo; pozabili so veselja, da ni v nemških srcih ljubezni do Slovanstva; pozabili so vse krivice, katere so jim in Slovanstvu sploh storili Nemci; pozabili so, da so ostala toliko v avstrijski Galiciji in v Ruskem kraljevstvu imena mest, hribov in rek — poljska, v Poznanjski pa in v Zahodni Prusiji, da so Nemci ona poljska domača imena izcela izpahnili ter nadomestili s samimi — bergi, — burgi, — steini, — ingi, — engi, — in dorfi!

Nemškega cesarja so njegovi podložniki za njegovo navidezno dobroto povelečevali — pa to ni bilo staremu Bismarku po godu; svet ni smel zapaziti, da se more v Nemčiji kaj narediti brez njega; zato je morala biti Nemčija postrašena in vzbujena iz mirovanja, zato se je moralo i Avstriji pokazati, kakršna nevarnost ji preti od strani, kjer se je bilo tega najmanj bati, od strani, katera sicer navidezno zdržuje državo in se je zvesto oklepa, katera pa poje v vseh treh delih prejšnje Poljske z besedo in srcem nevarno pesem: „Se ni izginila Poljska, dokler mi živimo; kar nam je tuje sovraštvo vzelo, s sabljami nazaj dobimo!“ — in v kratki dobi one privoščene prijetne majhne svobode se veseli že vsak Poljak, da se bo obnovila stara poljska država, ki bo se segala od Baltiskega do Črnega morja.

Pa Bismarck je spoznal nevarnost; zdaj goni Nemce zoper Poljake, zoper Rusijo in Avstrijo; govori že o trijalizmu v Avstriji, ki ga napravlja Ogersko, Poljsko in Cislajtanijsko.

Stari prekanjenec hoče poučevati habsburško državo; kaže ji, kaj ji koristi, pa kaj škoduje; njega boli naša glava; on mora še za nas misliti, skrbeti, on mora za nas svetiti.

Imela je Avstrija že mnogo sovražnikov — pa šli so vsi. Tudi Bismarck jedenkrat umrje.

Cerkveni letopis.

Varhi Božjega groba.

Jeruzalem 26. sept.

Dovolite, da bralcem Vašega cenjenega lista nekoliko pojasnim sedanje stanje jeruzalemske kustodije, katera je dandanašnji še prav tako mejnarska, kakor je pred 700 leti. Frančiškani sv. dežele so po narodnosti večinoma Lahi, Španci in Francozi. Mnogo je tudi Portugalcev, Angležev, Belžanov, Arabcev in Grkov, Nemcev je nekaj čez 20, Slovanov je kaj malo: nekoliko Poljakov in Čehov ter kakih 6 Jugoslovanov.

Večih in manjših samostanov je 48 in sicer v Judeji 9, v Galileji 6, v Feniciji 7, v Siriji 3, v Mali Armeniji 3, v Traciji 1, na Cipru 3 in v Spodnjem Egiptu 16.

Število redovnikov frančiškanov delujočih v sv. deželi je 443, namreč 174 duhovnikov, 33 bogoslovcev, 6 novincev, 155 bratov lajkov, 57 terciarijev in 18 postulantov. Vsi veči samostani imajo zelo obširne župnije in dobro obiskovane šole, izmed poslednjih je zelo na glasu licej v Alepu.

21. sept. so se v Marijinem Grobu pošteno spoprijeli grški in armenski menihi. Šlo se je zares, kajti obdelavali so se z noži. Mirili so jih turški vojaki. To je častno za kristijane, ka-li?

Pretekli mesec je bila tukaj karavana nemških hribolazcev. Nastanili so se po hotelih. Svetišče niso obiskali, pač pa Omarjevo mošejo. No, hribolazci pa Kalvarija, saj je vendar prenizka zanje!!

Slovstvo.

Majhna afrikanška knjižnica. Kratkočasne in poučne stvari v pospeševanje zanimanja in ljubezni do naših ubogih črnih bratov. — Izdaja Lekš Halka. — Št. 1. — Sv. Peter Klaver, kratek popis njegovega življenja. — Skapulir sužnja, povest iz črnega dela sveta. — Razno. — Cena 6 kr.

Koledar

za 41. teden leta 1894.

Nedelja, 7. oktobra: 21. pobink. Rožni-venška; evang.: Prilika o kraljevem računu. Mat. 18. Ponedeljek, 8. oktobra: Brigita, vdova. Torek, 9. oktobra: Dionizij šk. Sreda, 10. okt.: Gereon šk., Francišek Borg. Četrtek, 11. oktobra: Justina dev. Petek, 12. oktobra: Maksimilijan šk. Sobota, 13. oktobra: Edvard kralj. — Solnce izide 10. oktobra ob 6. uri 17 minut; zaide ob 5. uri 17 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. oktobra.

(Za župnijo Kresnice) je prezentovan č. gosp. Alojzij Jerše, župnik v Doboveu.

(Vojaško oskrbovališče in garnizijska bolnica v delegaciji.) Kranjski delegat kanonik Klun je včerajšnji seji avstrijske delegacije opozarjal vojaško oblastvo, naj vstreže mnogokrat izraženim željam ter premesti vojaško oskrbovališče in garnizijsko bolnico iz sredine ljubljanskega mesta, ker bi se uprava na onem kraju mesto prav lepo razvilo z novimi zgradbami.

(Vladni svetnik Markus), referent pri poljedeljskem ministerstvu za vodovode, zgradbe hudournikov itl. mudi se že več dnij v Ljubljani ter si je ogledal pri deželnem odboru poglavitne načrte vodovodov in kapnic, ki se nameravajo še napraviti. Obiskal bo baje tudi Ambrus, da se na mestu prepriča o potrebi ondotnega vodovoda. Podal se bode z istim namenom tudi v Istro.

(Osebnosti.) Cesar je podelil visjemu davčnemu nadzorniku Fr. Taučerju povodom njegovega umirovljenja naslov in značaj finančnega svetnika; gozdni inšpekcijski komisar Fr. Donner premeščen je na lastno prošnjo iz Novega Mesta v Celje; kot učitelj in delovodja za lesno obrt pride na ljubljansko obrtno šolo Jos. Tratnik iz Val. Mezerič.

(Deželno gledališče.) Danes zvečer ob pol 8 uri se predstavlja prvič: „Knjižničar“, veselo igra v štirih dejanjih. Nemški spisal Moser. Stalna igra na repertoarju c. in kr. dvornega gledališča na Dunaju.

(Zagradbo Ljubljance pri Fužinah) v občini Bizavik oddal je deželni odbor podjetniku Lončariču.

(Iz Celovca) dne 5. okt.: Minuli torek dne 2. t. m. blagoslovili so mil. g. knezoškof novo društveno hišo društva sv. Jožefa. Knezoškof imeli so so tudi primeren nagovor. Hiša je prav lepa, v nji je tiskarna omenjenega društva. — Družba sv. Jožefa šteje že nad 6000 udov. — Dne 2. okt. odkrili so tu v »Sternallee« spomenik grofu Enzenbergu, ki se je v Celovcu odlikoval v francoskih bojih koncem minulega stoletja. Slavnostni govor je govoril dež. predsednik Schmidt-Zabierow. — V cerkvi oo. Bendiktincev so vjeli dne 3. t. m. v večer nekega tatu, ki se je pustil v cerkev zapreti, da bi jo okradel. Tat je bil že 21 let zaprt. — Kakor v drugih mestih so socijalni demokratje tudi v Celovcu raztrosili in prilepili na hišah, sohah itd. rudeče listke z znanim napisom, dasi je policija z vojniki stražila po ulicah.

(Raznoterosti s Koroškega). Ozkotirno železnico hočejo zidati ob Sinčevsi do Žel. Kaplje. Sredstva so menda že zagotovljena in c. kr. trg. ministerstvo je naročilo dež. vladi koroški, naj izvrši revizijo one črte. — V mnogih mestih, posebno pa v Celovcu so socijalisti v minulih nočeh raztrosili in po hišah itd. prilepili rudeče listke z napisom: »Heraus mit allgemeinem, gleichen Wahlrecht! Weg mit der Interessenvertretung!« — Novo pošto so dobili v Limerzah ob Celovcu. — Tudi na Koroškem imamo sedaj že precej časa prav slabo vreme; vedno dežuje in po gorah je padlo nanavado mnogo snega.

(Slavnost 200-letnice v Rovtuh.) Dodatno k zadnjemu le kratkemu poročilu o cerkveni slovesnosti omeniti je še sledeče: Dasi je bilo zadnje

nedeljo skrajno neugodno vreme, izvršila se je ta slavnost vendar v vsakem oziru dnevno primerno. S postavljanjem mlajev, potrkavanjem in razsvetljavo hiš v predvečer javljali so rovtarski župljani svetu, da obhajajo drug dan praznik farne 200letnice. In dasi je drugo jutro deževno vreme z burjo žugalo pokvariti veselje in udeležitev, svojega namena vendarle ni doseglo, kajti, ko je napočila nedelja, zbralo se je v Rovtuh na tisoče bližnjega in daljnega, domačega in vnanjega vernega ljudstva, da se udeleži slavnostnega dneva in slovesnih cerkvenih opravil. Iz Ljubljane došel je pred. gosp. kanonik Sušnik, zatem pa gosposdije župniki in farni upravitelji: s Crnega Vrha, Zaplane, Zavrata in od sv. Treh Kraljev. Ob 10. uri daroval je pred. gosp. kanonik Sušnik slovesno sv. mašo z blagoslovoma in prevzel tudi cerkven govor, v katerem je razložil pomen in važnost tega praznika, — zatem pa z asistenco opravil cerkveno opravilo. Pri sv. maši se je pela kaj ubrano in točno Schweitzerjeva »Jesu-Messe«, ter graduale in ofertorij Hladnikov. Ob 3. popoldne bile so pete litanije. — Tantum ergo bil je A. Trepalov. — Vse se je vršilo v lepem soglasju s praznično slavnostjo in povečevalo, kar moč ta lepi dan. — Da ni kazilo vreme pota, došlo bi bilo več društev z Vrhniko in Logatca. Da se je ta dan tako veličastno praznovati mogel, gre zasluga pred vsem čast. gosp. župniku Ivanu Možini, ki se ni strašil ni truda ni raznoterih žrtev v dosego omenjene svrhe, srčna hvala pa tudi pred. gosp. kanoniku Sušniku, ki je drage volje prevzel nalog cerkvenega opravila in govora, zatem sosednim gospodom duhovnikom za sodelovanje in pripomoč kakor slednjič tudi faranom, ki so zavedali se v vsem svoje dolžnosti! Bog jih ohrani v zdravju in poplačaj, kar so zaslužili za Njega čast!

(Blagodušen dar.) Bl. gospa Vilharjeva, grajščakinja na Kalcu pri Zagorju na Notranjskem, podarila je farni cerkvi v Rovtuh nad Logatcem ob priliki slavnosti 200letnice ustanovitve ondotne samostojne župnije, krasen, v ognju pozlačen lesteneč za 24 sveč. — Bog jej povrni obilokrat!

(Kanoniki v Olomucu ne bodo več samo plemenitniki.) Stolni olomuški kapitelj, broječ sedaj 13 členov, je sklenil, da pri volitvi novih kanonikov ne bode treba, da bi nov kanonik moral biti plemenitega stanu, kakor je bilo, doslej nad 100 let v navadi. Vkupe je sedaj spopolniti troje mest. Cesar sam je že l. 1881 imenoval pet meščanskih kanonikov, in tudi sedanji nadškof dr. Kohn je meščanskega rodu. Ker je bilo doslej plemenitniških duhovnikov le malo, pripetilo se je, da so bili za kanonike imenovani duhovniki iz drugih škofij, in ne sicer radi zaslug za olomuško nadškofijo, temveč zbog svojega plemenitniškega diploma, mnogi pa tudi niso bili zmóžni dež. jezika te nadškofije, t. j. češčine. S tem ukrepom olomuškega kapitelja je pot odprt zaslužni domači duhovščini, kar je povsem pravično in ugaja koristim cerkve in lepe Moravske.

(Slovenci v Aleksandriji.) »Dom in Svet« je svoj čas opozarjal, koliko Slovencev prebiva v Egiptu. Splošno se trdi, da so mej vsemi priseljenci najbolj ohranjeni. Žalibog so bili dozdej jako zapuščeni v verskem obziru. Zato je gotovo jako tolažljiva vest, da se te dni nastani v Aleksandriji, koder prebiva do 3000 Slovencev, slovenski duhovnik, č. o. Hubert Rant. Bog daj obilo blagoslova njegovemu misijonskemu delovanju.

(Slovensko blagotvorniteljno društvo v Petrogradu) ravnokar razpisuje dve nagradi za spise, kojim bodi vsebina o južnih in zapadnih Slovanih. Prvo darilo znaša 3000 rubljev in je ustanovljeno za spis, ki bi imel naslov: »Zgodovina južnih in zapadnih Slovanov od početka t. zv. zgodovinske dobe do l. 1879;« drugo darilo 1000 rubljev je razpisano za spis, ki bi naj razpravljal povestnico in sedanji položaj Rusinov v Galiciji, Bukovini in na Ogrskem v politički in verski smeri. Spisi morajo spisani biti v ruskem jeziku in vposlani do 11. maja 1896.

(Novo pošto) ob enem tudi poštno hranilnico so 1. oktobra odprli pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini.

(Darovi za dom katoliške družbe: Gdč. Ivanka Zakotnik 5 gld. — Za osirotelo rodovino Indof: gospa Ter. Povše 1 gld.

(V »šume« na Hrvaško) odpeljalo se je predvečeraj z Dolenjskega — osobito iz političnega okraja ko-

čevskega, blizu 100 moških — starih in mladih, ki si bode čez zimo s sekanjem in žaganjem lesa (hlo-dov, drv itd.) služili kruh. Na pomlad vrnejo se ti ljudje sopet na dom.

(Volitve za občino Podgrad.) Dne 30. sept. je objavil upravni odbor občine Podgrad, da so volilni imeniki na ogled občanarjem od 1. do 29. oktobra. Obrok za reklamacije traja od 30. oktobra do čega novembra. Torej se bodo vendar le vršile občinske volitve tudi v Podgradu!

(Semniti po Slovenskem od 7. do 13. oktobra.) Na Kranjskem: 8. v Gorenjem Logatcu, na Vidmu, poleg Krke, v Litiji, St. Rupertu, Vinici; 9. pri Sv. Heleni; 10. v Motniku, Zagorji (Notr), Zdenski vasi, Šturji; 11. v Toplicah, St. Petru na Notranjskem, Senožečah, Sodražici. Na Štajerskem: 7. pri Sv. Mariji v Jarenini; 8. pri Sv. Urbanu pri Slivnici, v Lavboku; 13. v Poličanah. Na Koroškem: 13. v Ovsberku, Coberčah. Na Primorskem: 7. v Kastvi; 8. v Smarju pri Kopru; 10. v Turjaku.

Darovi za dom katoliške družbe.

Darovali so p. n. gg.:

Kanonik dr. Matija Leben 50 gld.; profesor Josip Smrekar 50 gld.; prošt Peter Urh 15 gld.; umirovljeni župnik Josip Jereb 15 gld.; župnik Miha Saje 2 gld.; gospodična Marija Pfeiferer 2 gld.; župnik Ivan Teran 5 gld.

Brezobrestnega posojila sta podarila: Mihael Bulovec 300 gld.; Matija Mrak 100 gld.

Društva.

(Slov. katol. del. društvo.) Zadnje nedeljo je pri društenem shodu govoril dr. Krek. Opisaval je socijalno gibanje v zadnjem mesecu; potem je pa z ozirom na praznik svetega Frančiška Serafinskega pojasnoval socijalno delovanje tega svetnika, ki je svoji zanemarjeni, mehkužni, surovi dobi, prepodobni našemu veku, podal najboljša zdravila, zlasti v svojem tretjem redu. Tega svetnika morajo tedaj posebno častiti katoliški delavci; socijalni pomen njegov je tem večji, ker je on prvi jel pisati v domačem, ljudskem jeziku in je tako rekoč pričel narodno slovstvo. Po njem se je ravnal Dante i. dr. na Laskem in od ondot je prišla ta misel tudi mej druge narode. — Veliko navdušenja je vzbudilo poročilo tovarisev došlih iz Kamnika; vpisalo se je več novih udov. Društvo ima 620 rednih članov. Ker se meseca novembra preseli v novo stanovanje, ima sedaj precej stroškov in zato je hvaležno svojim podpornim udom, katerih je sedaj nad 60 pristopilo. G. poslanec Fel Stegnar je daroval društvu nekaj muzikalij, za kar se mu odbor iskreno zahvaljuje.

(Odbor pevskega društva »Slavec« v Ljubljani) ukrenil je v svoji zadnji seji, v teku letošnje zimske dobe prirejati pevske večere v zabavo svojim članom in njega prijateljem in sicer vsako nedeljo kedar ni slovenske gledališčne predstave. Prvi tak večer bode v nedeljo dne 7. t. m. v salonu gostilne g. Ferlinca. Začetek ob 8. uri zvečer. vstop prost.

(Narodna čitalnica v Kamniku.) Vabilo k veselici, katero priredi »Narodna čitalnica« v Kamniku v nedeljo dne 7. oktobra 1894. na korist »Narodnemu domu« v Ljubljani. Vspored: 1. F. S. Vilhar: »Slovenec in Hrvata«, možki zbor, poje pevsko društvo »Lira«. 2. F. Wagner: »Petje morskih deklic«, koncertna fantazija, igra na citrah gospica Ch. Polegek. 3. F. Mazas: a) Allegro non troppo, b) Andante, c) Rondo, dueti za gosli. 4. F. Czibulka: »Stefanie-Gavotte«, dvoje citre in gosli. 5. Bog vas sprimi! Kdaj pojedete domu? Vesela igra v enem djanji. — Poslovenil Valentin Mandelc. 6. »Usmrtitev Jovane Gray«. Živa godoba. 7. Ples. — Vstopnina navadna. — Predplačila se hvaležno sprejmo. Začetek ob 7. uri zvečer. K tej veselici vabi najljudneje odbor.

Današnji številki priložili so domači obrtniki in trgovci gg. Fr. Petrič, Fr. Čuden, Ivan Kregar in Jos. Rebek »Zimski voznik red«. Pri naročilih prosimo naj se blagovolijo č. naši naročniki in čitatelji spominjati označenih terdk.

Telegrami.

Budimpešta, 5. oktobra. V gospodski zbornici nadaljevala se je danes debata o vladni predlogi o svobodnem bogoslužju. Grof Ferdinand Zichy je proti vladni predlogi, ker se ž njo ne uvaža verska svoboda, temveč brezverstvo. Taka postavodaja nasprotuje pravi volji naroda. Protestantški škof Papst se je izrekel za nepremenjeno predlogo, kajti on se ne boji, da bi iz tega sledilo brez-

boštvo, ako se komu dovoli, da ne bode pri kaki določeni veri. Katoličanstvo in protestantstvo se bode vzlic temu ohranilo. Pronay misli, da se predloga strinja z duhom časa. Po njegovem mnenju ugaja vladna predloga duhu krščanstva (?). Na to je bilo glasovanje in predloga se je vsprejela za podlago podrobni debati.

Budimpešta, 5. avgusta. Ogerska delegacija je vsprejela redni in izredni vojni budget v podrobni debati.

Budimpešta, 6. oktobra. Ministerski predsednik knez Windischgrätz je prišel semkaj. Cesar se zvečer povrne iz Gödölö.

Budimpešta, 6. oktobra. Ogerska delegacija je jednoglasno končno dovolila kredite, o katerih je včeraj razpravljala. Zadnja seja boše jutri ali pojuteršnjem.

Dunaj, 6. oktobra. Danes dopoldne so definitivno položili truplo nadvojvode Viljema v kapucinski grobnici.

Dunaj, 5. oktobra. V enem političnem okraju v Bukovini je 1 zbolel za kolero, 2 pa umrla. V Galiciji je pa v 20 političnih okrajih 78 ljudij zbolelo za kolero, 47 umrlo in 28 ozdravelo.

Dunaj, 5. oktobra. Zaradi povodnji se je ustavil promet na železnici Radgona-Ljutomer.

Cetinje, 5. oktobra. Bavarski princ Ruprecht je danes obiskal kneza Nikolo in potem pa odpotoval v Albanijo.

Peterburg, 6. oktobra. Tukaj ni nič znanega, da bi se carju bilo kaj zdravje shujšalo. Kedaj da pojdeti car in carica na Krf, je še odvisno od vremena. Določeno tudi še ni, če ju carjevič spremlja.

Berolin, 6. oktobra. „Berliner Tagblatt“ omenja v oprovrženje govorice na borzi, po kateri bi se bilo zdravje carju shujšalo, da je ruski veleposlanik včeraj vsprejemal goste.

Shanghai, 6. oktobra. V Mongoliji je menda buknil vstanek. Iz Pekinga so poslali vojakov, da vstanek zatro. Tudi v Pekingi so že bili resni nemiri.

Tovarna za svileni blago G. Henneberg (e. in kr. dvorni založnik) v **Ourlu** (Zürich) razpošilja **naravnost zasebnikom, črno, belo in barvasto** svileni blago od 45 kr. do 11-65 meter, — gladko, progasto, karirano, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 različnih baž in 2000 različnih barv, desinov itd.) vozine in carine prosto. Vzorci obratno. — Pisma veljajo 10 kr. in poštna karla 5 kr. v Švicco. 9 (1 19-14)

Umrli so:

3. oktobra. Evgen Betetto, metlar, 30 let, Florjanske ulice 3, jetika. — Jožefa Pančur, kuharica, 70 let, Kravja dolina 11, jetika.

4. oktobra. Justina Póka pl. Pókafalva, poštnega blagajnika hči, 15 let, Stari trg 7, plućna tuberkuloza.

5. oktobra. Martin Verhove, strojarski pomočnik, 45 let, Rimska cesta 5, otrpnenje možgan.

V bolnišnici:

3. oktobra. Helena Šegedin, delavčeva žena, 84 let, ostarelost. — Ernest Muck, zasebnik, 37 let.

Tržne cene v Ljubljani

dné 6. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	6 50	Speh povojen, kgr.	64
Rež,	4 80	Surovo maslo,	72
Ječmen,	4 80	Jajce, jedno	3
Oves,	5 80	Mleko, liter	10
Ajda,	5 80	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	5	Telečje	68
Koruza,	6 70	Svinjsko	64
Krompir,	2 14	Koštrunovo	36
Leča, hktl.	10	Piščanec	40
Grah,	12	Golob	16
Fizol,	8	Seno, 100 kgr.	1 87
Maslo, kgr.	92	Slama, 100	1 60
Mast,	68	Drva trda, 4 kub. m.	7
Speh svež,	5	„ mehka, 4 „	5

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Motrine na 24 ur
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	739.4	10.8	sl. jzap.	oblačno	
8. u. pop.	730.9	15.4	„	del. jasno	0.00
9. u. sveč.	732.9	9.8	„	jasno	
Srednja temperatura 12.0 za 1-0° pod normalom.					

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospode nastopne darove:

Anton Čibašek, zlatomašnik in župnik v pok. v Ljubljani, zopet 50 kron	gld. 25
Janez Tavčar, župnik v Lešah, mesečnino za junij, julij, avgust, september, oktober in november po 5 gld.	30
Jožef Gerčar, župnik pri Sv. Trojici pri Mokronogu	10
Anton Jamnik, župnik v Sorici	3
P. V. K.	74
Dr. Anton Mahnič, prof. bogoslovja v Gorici, mesečnino za julij, avgust in september	15
Zgubljena stava (po gosp. M. Mraku) 1 krona	50
Janez Oblak, za lepi šentgorski razgled, 1 krona	50
Janez Keršič, župnik na Jesenicah, letnino za 1893 in 1894	20
Neimenovan	4.90
Josip Gruden, kapelan v Gradu (na Bledu)	5
Francišek Jerab, župnik v Zaspih	3
Jožef Preša, župnik v Orsišah	10
Neimenovan 4 krone	2
Janez Teran, župnik v Ljubnem	5
Valentin Aljančič, župnik na Dobravi pri Kropi	5
Vesela družba v Cerkljah na Gorenjskem, 17 kron	8.50
Jožef Klemenčič, profesor e. kr. učiteljske pripravnice v pok. v Ljubljani, mesečnino za avgust in september	10
Planke	65
Neimenovan Ribničan, 4 K.	2
Dr. Francišek Papč, odvetnik in deželni odhormik v Ljubljani, mesečnino za oktober in november	10
Jakob Pokorn, farni upravitelj na Polniku	5
Neimenovan Dolenjec, 4 K.	2
B. K. 2 kroni	1
G. N. 2 kroni	1

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemačev!

V Ljubljani, dné 29. septembra 1894.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: **Josip Šiška, knezoškofjski tajnik v Ljubljani.**

Prostovoljna dražba.

Jan. Zupana iz Podkuž (okr. Kranjska Gora) posestvo (poslopje) v Št. Vidu; izključna cena je 5000 gld., vadij 500 gld.; dražba dné 22. oktobra na lici mesta v Št. Vidu nad Ljubljano.

Eksekutivne dražbe.

Franca Poženela iz Črnega Vrha zemljišče (1238 gld.) dné 13. oktobra in 13. novembra v Idriji.
Jan. Bezeljaka iz Jeličnega Vrha zemljišči (350 in 360 gld.) dné 13. okt. v Idriji.
Jere Golobič iz Planine zemljišča (1362 gld.) dné 8. okt. in 8. nov. v Kostanjevici.
Gašp. Jaklja iz Podkorena posestvo dné 29. oktobra (druga) v Kranjski Gori.

Sim. in Marjete Reiner iz Metlike posestvo (557 gld.) dné 27. okt. (druga) v Metliki.
Ivana Renkota iz Prema zemljišče (1755 gld.) dné 13. nov. in 14. dec. v Ilir. Bistrici.
Jan. Torjana iz Harij zemljišče (1631 gld.) dné 2. nov. in 3. dec. v Ilir. Bistrici.
Jos. Medvediča iz Črnega Vrha zemljišče (4451 gld.) 70 kr.) dné 13. okt. in 13. nov. v Idriji.
Mikl. Tratnika iz Čekovnika zemljišče (850 gld.) dné 13. oktobra in 13. novembra v Idriji.
Jak. Branisela iz Begunj (terjatev 165 gld.) posestvo (75 gld.) dné 31. okt. in 3. dec. v Cerknici.
Jan. Mavsarja iz Podgorja zemljišče dné 16. oktobra in 20. nov. v Vel. Lašah.

Na prodaj je za vsako obrt prav pripravn

hiša štev. 13 v Ajdovščini

z dvoriščem, vrtom in hlevom

pod prav ugodnimi pogoji. — Natančneje pove lastnik Anton Mozetič. 478 (2-2) 1

Učenec

se takoj sprejme 527 3-2

v prodajalnici z mešanim blagom pri Antonu Merzel-u na Studencu poleg Ljubljane.

Na Najvišje povelje Nj. e. in kr. apostolskega veličastva. Bogato oskrbljena po e. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena

XVII. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in sicer: 1 glavni dobitok s 60.000 gld., z dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma a 500 gld., 1 glavni dobitok s 30.000 gld., z 1 preddobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po 10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld., 100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld. — Zrebanje se bo vršilo naprekljico dné 20. decembra 1894. — Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, L. Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštine proste.

Na Dunaju, v septembru 1894. 628 6-1

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov, oddelek državne loterije.

Mnogoletno, preizkušeno teslinb domače sredstvo.

137 Kwizdov fluid proti protinu 20-11

Okrepjujoč za vribanje po dolgotrajnem tekanju.

Kwizdov fluid	proti protinu
Cena 1 steklenici 1 gl.	Cena 1 steklenici 1 gl.
Kwizdov fluid	proti protinu
G. se dobi v 2	vseh lekarnah

127 Kwizdov fluid proti protinu. 8-5

Glavno zalogo ima Okrožna lekarna v Kerneuburgu.

Želodčne kapljice

koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom **Marijinceljske kapljice.**

Te kapljice so zelo propešne (provzročujejo slast do jela, razstvarjajo sliz, so pomirljive in olajšujejo, ustavljajo krč in krepčajo želodec); rabijo pri **nape-njanji in zapečenosti, preobloženem želodcu jedili in pijačami** itd.

Steklenica z rablinim navodom velja 20 kr., tucat 2 gld., 3 tuote samo 4 gld. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Trnkoczy

479 4 zraven rotovža v Ljubljani.

Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

Napravo

betonskih kanalov

iz portlandskega in romancementskega stolčnega betona za mesta, tovarne in zasebne hiše (tudi grebeničnih jam iz cementa)

vodovodov

prevzemlje betonsko-stavbeno podjetje in tovarna za cement

Ferdo Hruza & Urh Rosenberg v Pragi.

Kaj več pové

Ferdo Hruza v Ljubljani,

Poljanski nasip štev. 12. 491 6-3

Pristni, izredno okusni

prosekar

toči se pri gospodu 532 3-1

K. Lenče-tu v Laverci

in pri

Lozarju v Rožni ulici 15 v Ljubljani

liter po 48 kr.

Lingerjev hram v Ljubljani

Lingerjeve ulice števil. 1

priporoča prijateljem pristne in dobre pijače po nizki ceni.

Vino:

Istrijsko, rdeč	liter	28 kr.
Tirolec, bel	"	32 "
Dolenec, rdečkast	"	36 "
Tirolec, rdeč, stari	"	40 "
* Zelenika, bela	"	56 "
* Teranec, črn	"	60 "

One z * zaznamovane vrste so iz vinokletarstva kneginje Hohenlohe. 531 3-2

Pivo:

Koslerjevo marono	1/2 litra	9 kr.
"	1/4 litra	6 "

Za nepokvarjenost se jamči kakor pod pečatom!

V množini po 50 ali več litrov skupaj mnogo ceneje.

9 zlatih,
13 srebrnih
kolej

9 čistih
in priznanih
diplom

Kwizdov

136 20-11 IX 126 (8-7)

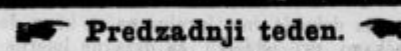
korneuburški živinoredilni prašek
za konje, goveda in ovčad.
Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Z najugodnejšim uspehom rabi se že 40 let v vseh večjih hlevih proti pomanjkanju slasti, slabemu prebavljenju, v zboljanje ukusnega in izdatnejšega mleka.

Glavna zaloga:
Franco Iv. Kwizda
c. in kr. avstro-ogerski in
kralj. rumunski dvorni založnik
Okrožna lekarna
v Korneuburgu pri Dunaji.

Pasi naj se na
varstveno znamko
in zahteva le
Kwizdov
Korneuburški
živinoredilni prašek.

Pristen
dobiva se v vseh
lekarnah
in
drogerijah
avstro-ogerske
dežele.

Predzadnji teden.

Glavni dobitki **60.000, 10.000, 5.000** gld.
v gotovini le z 10% odbitka.

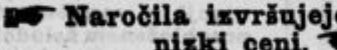
Levovske srečke à 1 gld. priporoča
"MERCUR" menjalnična delniška družba
309 3 na Dunaju, Wollzeile 10. 418 28

Izborne svoje zalogo
raznovrstnih vóz

kritih in nekritih
lično in trpežno izdelanih priporoča prečast. duhov-
ščini in sl. občinstvu trdka

Fr. Šiške dediči
Marije Terezije cesta št. 6 v Ljubljani.

Naročila izvršujejo se točno po
nizki ceni. 533 3-1

Najsigurnejše in najboljše
nalaganje glavnice

je v
4% zastavnih pismih gališkega
zemliško-kreditnega društva.

Isti osiguravajo
več nego 4odstotno obrestovanje
ter so
pupilarno varna,
davka in fatiranja prosta,
spodobna za kavotje,
osebno za vlaganje čistinskih ženskih kavotj;
razven teh prednostij je vrednost vsacih 100 gld. za-
stavnih pisem osigurana z gld. 253-33 hipotekarne
vrednosti.
Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri
J. C. Mayerju, menjalnica in bančni zavod
v Ljubljani. 295 35

Št. 555.

Natečaj.

509 3-3

Na c. kr. obrtni strokovni šoli za obdelo-
vanje lesa v Ljubljani je popolniti mesto

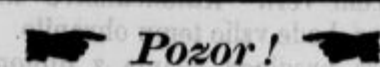
strokovnega učitelja za jezikovne in
merkantilne predmete.

Dotični učitelj je ob jednem obvezan, poučevati imeno-
vane predmete tudi na strokovni šoli za umetno vezenje in
šivanje čipek.

Služba se za sedaj odda samo kontraktno. Letna
remuneracija jej je 840 gld.

Prosilci naj prilože svojim prošnjam potrebna izpričevala
Curriculum vitae, potem pa naj jih izročé do zadnjega
oktobra t. l. podpisaneu ravnateljstvu.

C. kr. ravnateljstvo obrtnih strokovnih šol
v Ljubljani, dné 26. septembra 1894.

Pozor!

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu na-
znanjam da sem se preselil

na Valvazorjev trg št. 4
in se ob enem prav toplo priporočam v izdelovanje
talarjev, havelok-, vrhnjih
sukenj itd.

France Pavšner,
krojač.

530 3-2

Prve in najstarejše stearinske sveče v Avstro-ogerski. — Pristne le
v rožnem zavitku.

Pristne MILLY sveče.

F. A. Sargov sin
& Cie.

Pisarna: **Dunaj**, **IV. Schwindgasse 7.** Zavitek od 15. sept. (à 560 gramov 10 vin.) ceneje. c. k. dvorni zalagatelj.

à 500 " 8 "

 2886-3

Obrtniki in trgovci, 375 26-14
člani konservativnega obrtnega društva v Ljubljani,*
priporočeni osobito cenj. naročnikom z dežele:

* Oni obrtniki, člani konserv. obrtnega društva, kateri želé mej to naznanilo nvrčeni biti, uglašé naj se pri upravnistvu „Slovenca“.

Belec Anton klepar v Šent-Vidu pri Ljubljani.	Hinterlechner Karol čevljar v Ljubljani, Francovo nabrežje 23.	Sever Primož mizar za hišno opravo v Ljubljani, Gradaške ulice št. 22.
Blaznik L. v Ljubljani, Stari Trg št. 12. Zaloga najraznovrstnejšega galanterijskega blaga.	Jager Janez mesar v Ljubljani, v mestni kolibi p. mes. mostu.	Schmelzer Bertr. stolar v Ljubljani, ob St. Jakobskem mostu.
Bončar France pleskar v Ljubljani, Rimska cesta.	Kovač France čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.	Šega Jakob jermenar v Ljubljani, Poljanska cesta.
Boucon Andrej stolar v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7. priporoča največje svoje zalogo najraznovrstnejših stolov natančno in trajno iz najbolje tvarine izdelanih.	Kozak Josip mesar v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Šerik Ivan krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Breskvar France preje L. Šverljuga knjigevez, v Ljubljani, Stolno župnišče.	Kregar Ivan pasar in srečar v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8. opozarja preč. duhovščino in cerkv. predstojništva na izvršno urejeno delalnico, v kateri izdeluje vsakovrstno cerkveno posodo in orodje iz najkakovostnejše kovine, zlata in srebra po najnižji ceni.	Škrabec M. klepar v Ljubljani, Kongresni trg
Čamernik Ignacij kamnosek v Ljubljani, Poljske ulice št. 49.	Matkovič Dragotin brivec v Ljubljani, Pred škoščjo.	Šturm Franc krojač v Ljubljani, na Bregu števil. 14.
Černe Jožef urár v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Maté Avgust čevljarski mojster v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Tomc France pozlatar v Ljubljani, Streliške ulice
Čermelj Jernej trgovina z južnim sadjem in zelenjadjó v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Mihelič M. ščetar in zaloga krtač v Ljubljani Florjanske ulice št. 40. Šelenburgove ulice.	Tomšič Luka vrtnar v Ljubljani, Poljanske ulice
Dolenec Oroslov svečar v Ljubljani, Gledališke ulice priporoča pristne čebelno - voščene sveče voščene svitke in méd. Zaloga pristnega brinja in brinjevoa. Vse po najnižji ceni.	Ozelj Gabrijel tapetnik v Ljubljani, Tržaška cesta.	Uran & Večaj pečarja v Ljubljani, Igriške ulice.
Dostal Karol tapetnik v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 31.	Paušner Franc krojač, v Ljubljani, Valvazorjev trg 4 (poleg okrajnega glavarstva).	Velkavrh Fr. jermenar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Brata Eberl slikarja napisov, stavbinska in pohištvena plekarja, tovarna za oljate barve, lak in pókost, Ljubljana, Franciškanske nlice št. 4. P. n. občinstvo opozarja posebno na izdelke, katere sva razstavila na obrtnijski razstavi v deželnem mu- zeji „Rudolfinum“.	Pauer Friderik pekár v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50.	Vilhar L. urár, v Ljubljani, Vodnikove ulice (poleg Katol. Tiskarne).
Fajdiga Filip mizar v Ljubljani, Stenove ulice.	Perko Franc sobni slikar v Ljubljani, Florjanske ulice.	Virk Sebastijan čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Fajdiga Ivan mokar v Ljubljani, Križevniški trg, blizu na Vrhnikih priporoča in ima vedno v zalogi vsakovrstno moko in etrebe po prav nizki ceni.	Petrič Fr. trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani, Špitalske ulice.	Zorman Alojzij mokar v Ljubljani, Florjanske ulice.
Ignacij Žargi v Ljubljani, Sv. Petra cesta 4.	Plehan Valentin izdelovatelj voščeni svéc in leotar v Ljubljani, sv. Petra cesta.	Zalaznik Jakob slaščičarski in pekovski mojster v Ljubljani, Stari Trg števil. 21, priporoča štirikrat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno slaščičarsko in pekarsko pečivo.
	Rebek Josip ključar v Ljubljani, Francovo nabrežje, zaloga ključev iz aluminija vseh elektrotehničnih priprav hišnih telegrafov itd.	Zadnikar Henrik pasár in srebrar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17. izdeluje iz najbolje tvarine najraznovrstnejše cerkvene posodo in orodje po najnižji ceni. Popravi in prenovi stare predmete.

Trgovina z manufakturnim in drobnim blagom. Zaloga najnovejših kravát, raz-
ličnega perila, zimskega blaga itd. Velika zaloga nagrobnih vencev in šopkov.
Zaloga vseh potrebščin za krojače in šivilje.

Razglas

mladeničem, ki stopajo v vojaško dôbo.

Zaradi prihodnjega vojaškega nabora, ki bode 1895. leta, naznanja mestni magistrat ljubljanski sledeče:

1. Vsi tu prebivajoči mladeniči, ki so bili rojeni 1872., 1873. in 1874. leta, se morajo zglasti v zapisanje

tekem meseca novembra letos

v ekspeditu mestnega magistrata.

2. Mladeničem, ki nimajo v Ljubljani domovinstva, je seboj prinesiti dokazila o starosti in pristojnosti.

3. Začasno odsotne ali pa bolne mladeniče smejo zglasti starši, varuhi ali pooblaščenči.

4. Oni, ki si mislijo izprositi kako v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnosti, imajo ali v mesecih januariju in februariju 1895. leta podpisanemu uradu ali pa na dan glavnega nabora naborni komisiji izročiti z listinami podprte prošnje.

5. Oni, ki želé, da se jim dovoli stava izven domačega stavnega okraja, morajo ob priliki zglastitve izročiti kolekovane in z listinami podprte prošnje. V takem slučaju je moč istočasno zglasti in dokazati tudi pravico do kake v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona povedanih ugodnosti.

6. Zglasti se morajo tudi sinovi vojaških oseb, bivajočih v dejanski službi, in pa oni, ki so nameščeni pri upravi vojstva (mornarice) in so še stavodolžni.

7. Kdor zanemari dolžnost zglastitve in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more izgovarjati s tem, da ni vedel za ta poziv ali pa za dolžnosti, izvirajoče iz vojnega zakona.

Stavljenec, kateri opusti predpisano zglastitev, akoravno mu le ni brnila nikaka njemu nepremagljiva ovira, zakrivi se prestopka po § 35. vojnega zakona in zapade glôbi od 5 do 100 glđ., eventuelno zaporni kazni od jednega do dvajsetih dni.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 1. oktobra 1894.

Josip Černe, urar v Ljubljani.

Sv. Petra cesta št. 2

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo zlatih, srebrnih, tula- in raznih

žepnih ur

iz najimnitnejših tvornic, kakor: Longines ad Francillon v Švici, Schaffhausen, Glashütte i. dr. Dalje koledarske ure z in brez luninih spremenov, du-najske ure z nihalom, budilnice in vsakovrstne ure za domačo rabo. Poprave izvršuje točno in po primerni ceni. 500 20-3

Za vojake in dijake znižana cena. 21

Oklic.

525 3-2

Graščina Rakovnik pod Zelenim hri-bom v Ljubljani **prodá svoje ostale hribe na drobno.**

Kdor želi kaj kupiti, oglasi naj se

dné 9. oktobra 1894

ob 9. uri dopoldne na lici mesta.

Največjo zalogo

s pravim zlatom krasno pozlačenih

nagrobnih križev

ima 516 6-3

v Ljubljani

Albin Ahčin

v Gledaliških ulicah

blizu frančiškanske cerkve.

Cenilniki s podobami se brezplačno razpošiljajo.

626 24-19

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinerja in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi izdelki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je torej najbolje nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okusni in zdravi Kathreinerjev izdelek in opetovalno izjavljam, da sem zaradi teh prednostij dal gospodu Francu Kathreinerju pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih, prodajati, zato ne nima nobena druga firma jedine pravice posluževati se mojega imena. S. Kneipp, kat. župnik.

Tudi kbt dodatek k navadni kavi se Kathreinerjev Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva, katerih dosednji surogati nikogar nimajo. 18

Vzemite le bele originalne zavitke s podobno gosp. Kneippa in z imenom **Kathreiner!**

S. Kneipp

Previdnost!

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar

v Ljubljani, Gledališke ulice šte. 8

opozarja prečast. duhovščino in cerkvena predstojništva na svojo dobro urejeno

podobarsko in pozlatarsko delalnico

v kateri izdeluje vsa v njegovo stroko vštetajoča se dela natančno, vestno, po poslanih narisih ali lastnih načrtih po možno nizkih delu primernih cenah.

V zalogi ima vsakovrstna **razpela**, pripravna za misijone, procesije, šole in zasebna stanovanja.

Naročila na **križeva pota** izvršuje prav ukusno in lično. 114 40-33

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10
prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd. vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki izberi

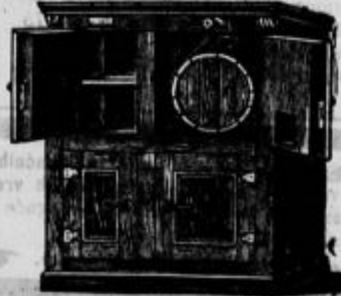
drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo veliko zalogo vsakovrstnih ledenic (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. posestnike žag na izborne vodne žage in pile, za kojih jakovost se jamči.

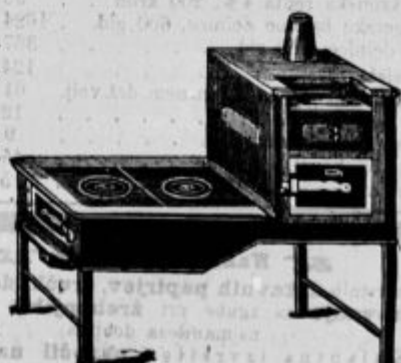
Zunanja naročila se takoj in vestno izvršé. Kar bi ne ugačalo, se radovoljno zamenja istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. 159 33

Kovači! Tu kupujete železo najceneje, pri pošteni vagi in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bode te prepričali!

CARBOLINEUM!

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

kmetijskih
strojev in orodja

Strojev
za vinarstvo

vsakovrstnih
sesalnik
pralnih strojev
ovijalnikov,
zravnalnikov
perila

patentovanih
mlinov
za domačo upo-
rabo,

239 na vitle, vedno ali parno gonilo itd. je pri (52-25)

Avgustu Kolb, tovarna strojev

Dunaj, II., Pasettistrasse 29-31.

Prijazna poštena postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Iščem prekupevalce in poštene zastopnike.

Pod Trančo **J. SOKLIČ** Gledal. ulice
štev. 1 štev. 6

v Ljubljani

priporoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izbornu svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov 126 52-33
turistških klobukov, čepic

Tovarniška zaloga
tudi v klobukih, čepicah,
zlatih in srebrnih
zlatošnikov A. J. Fieher v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Katoliška tiskarna
prijoroka raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

DR. ROMAN JACOBI,

zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,

ustavlja po najnovejši in najbolj metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe brez bolečin. Zdravi sploh vsako
ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. —
Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za siromake od
9. do 10. ure dopoldne. 78 (18)

Domača zanesljiva trdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše

**žepne in stenske ure
ure budilnice**

zlate, srebrne in nikelnate ve-
rižice, medaljone, prstane, za-
pestnice, naprsne igle prodaja in
ima v zalogi

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, nasproti rotovžu.

Popravlja tudi najtežavnejša iz-
vršuje tekom 14 dni. — Za blago pri
njem kupljeno istotako za natančno po-
pravo jamči. 158 30

Ceniki s podobami so franko na razpolago.

**Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek
za prečastito duhovščino**

„pri rudečem križu“

623 52-42

Viljema Skarda

IV., Walteggasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priporoča za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško
ter redovniško obleko za
duhovnike

kot: Havelock, vrhne
suknje, duhovniške
suknje itd.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih
predpisih izvršeno:

birete, kolarje, naprs-
nice, vsakovrstne du-
hovniške čepice.

Paramente preskrbuje
po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz naj-
boljšega, trpežnega blaga,
natančno izdelano; neuga
jajoče vzame se nazaj

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago.
Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani 266 25-23

priporočajo po najnižji ceni:

Mosaik (chamotni) tlak

za cerkve. Priporočalna spričevala od že napravljenih tlakanj
so na razpolago.

Lončene peči vsake barve.

Zarezane strešnike, najboljše
nejše kritje.

**Roman in Portland ce-
ment.**

Cevi iz kamenine za vodovode,
stranišča itd.

Nasade za dimnike.

Drainage cevi za sušenje močvirnih
zemljišč.

Dunajska borza.

Dne 7. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	98	gld.	65	kr.
Skupni državni dolg v srebru	98	"	60	"
Avstrijska zlata renta 4%	122	"	55	"
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97	"	85	"
Ogerska zlata renta 4%	121	"	30	"
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	96	"	10	"
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1024	"	—	"
Kreditni delnice, 160 gld.	367	"	60	"
London vista	124	"	55	"
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	61	"	15	"
20 mark	12	"	22	"
20 frankov (napoleonidor)	9	"	90	"
Italijanski bankovci	45	"	25	"
C. kr. cekini	5	"	90	"

Dne 5. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148	gld.	75	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155	"	75	"
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197	"	—	"
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96	"	60	"
Tisne srečke 4%, 100 gld.	142	"	—	"
Dunavske vravnave srečke 5%	127	"	50	"
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107	"	—	"
Posojilo goriškega mesta	—	"	—	"
4% kranjsko deželno posojilo	67	"	50	"
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	"	50	"
Prijoritne obveznice državne železnice	220	"	—	"
" južne železnice 3%	164	"	50	"
" južne železnice 5%	128	"	28	"
" dolenskih železnice 4%	98	"	50	"

Kreditne srečke, 100 gld.	195	gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140	"	—	"
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gld.	17	"	60	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	"	50	"
Salmove srečke, 40 gld.	69	"	50	"
St. Genois srečke, 40 gld.	71	"	50	"
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50	"	—	"
Ljubljanske srečke	24	"	75	"
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	166	"	75	"
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3400	"	—	"
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	476	"	—	"
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	108	"	50	"
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	75	"	—	"
Montanska družba avstr. plan.	85	"	30	"
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175	"	—	"
Papirnih rubljev 100	133	"	25	"

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri krebanjih, pri izkrebanju
najmanjšeza dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilfstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.